

Wijzigingen Wet IB 2001 per 1-1-2016 op leven-/bankspaarterrein

1. Verval vrijstelling box 3 voor bankspaarvariant voor uitvaartkosten

Op 2 december 2015 is de officiële wettekst van de 'Fiscale verzamelwet 2015' in het Staatsblad gepubliceerd ([Stb. 2015, nr. 455](#)).

Sinds de invoering in 2010 zijn er geen banken geweest die het product banksparen voor uitvaartkosten hebben aangeboden. Omdat het banksparen voor uitvaartkosten niet wordt aangeboden, is de vrijstelling in box 3 voor de bankspaarvariant definitief geschrapt. Daartoe is artikel 5.10 Wet IB 2001 aangepast. Per 1 januari 2016 is de vrijstelling voor de bankspaarvariant uit de Wet IB 2001 geschrapt. Deze aanpassing werd al aangekondigd in het antwoord van 10 juli 2014 op schriftelijke kamervragen over dit onderwerp ([kenmerk DB/2014/297U](#)).

De vrijstelling in box 3 voor de uitvaartverzekeringen blijft overigens wel bestaan.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel I, onderdeel I):

Artikel 5.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. *Het eerste lid, onderdeel b, vervalt onder verlettering van de onderdelen c tot en met e tot onderdelen b tot en met d.*
2. *Het tweede lid alsmede de aanduiding «1.» voor het eerste lid vervallen.*

2. Reparatie imputatieregeling bij gebruik vrijstelling SEW en BEW

Op 30 december 2015 is de officiële wettekst van de 'Overige fiscale maatregelen 2016' in het Staatsblad gepubliceerd ([Stb. 2015, nr. 540](#); OFM 2016). Daarin zijn maatregelen opgenomen voor het noodzakelijke onderhoud en maatregelen van meer technische aard.

Een ervan is een maatregel op het terrein van de imputatieregeling die het regime van de KEW, de SEW en het BEW kent. Per 1 januari 2016 wordt die regeling bij gebruik van de uitkeringsvrijstelling voor een SEW en BEW gerepareerd. Dit betekent dat dan het gebruikte deel van die vrijstelling nu ook moet worden afgeboekt op de voor een Brede Herwaarderingskapitaalverzekering resterende uitkeringsvrijstelling en op de resterende bijzondere waarde vrijstelling die geldt voor op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen in box 3. De maatregel heeft geen terugwerkende kracht!

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel XXII, onderdeel A):

Onderdeel AP wordt als volgt gewijzigd:

1. *In het derde en vierde lid wordt «heeft behoord» vervangen door: heeft behoord, alsmede met het bedrag aan tegoeden van een spaarrekening eigen woning die en aan waarden van een beleggingsrecht eigen woning die op grond van artikel 10bis.7 van die wet niet tot het inkomen uit werk en woning hebben behoord.*
2. *In het vijfde lid wordt «Indien artikel 10bis.6 van de Wet inkomstenbelasting 2001 met betrekking tot een levensverzekering» vervangen door «Indien artikel 10bis.6, vijfde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 met betrekking tot een levensverzekering of via artikel 10bis.7 van die wet met betrekking tot een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning». Voorts wordt «deze verzekering» vervangen door: deze verzekering of van artikel 10bis.7 van die wet op deze spaarrekening of dit beleggingsrecht.*

3. Afschaffen minimumwaarderingsregel bij afkoop box 1-lijfrenten

In de wet 'OFM 2016' zijn ook enkele maatregelen opgenomen die bijdragen aan reductie van maatregelen en een vereenvoudiging realiseren, waaronder het per 1 januari 2016 afschaffen van de minimumwaarderingsregel bij afkoop van Brede Herwaarderings- en IB 2001-lijfrenten (box 1-lijfrenten). De minimumwaarderingsregel bij afkoop van box 1-lijfrenten was voor belastingjaren gelegen vóór 2016 al afgeschaft per beleidsbesluit van 3 september 2015 ([BLKB2015/1080M](#)). Die beleidsregel is voor belastingjaren vanaf 2016 in een wettelijke regeling verankerd. De maatregel treedt in werking per 1 januari 2016.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel I, onderdeel E):

Aan artikel 3.137, eerste lid, wordt een volzin toegevoegd, luidende:

De tweede volzin is niet van toepassing bij afkoop van aanspraken als bedoeld in artikel 3.133, eerste lid.

4. Regeling 'dubbel genieten uitkering' uit kapitaalverzekeringen e.d. voor fiscale partners

Een andere maatregel in de wet 'OFM 2016' is de regeling waarbij fiscale partners worden geacht bij helfte de uitkering uit een kapitaalverzekering e.d. te genieten, ook al is sprake van bijvoorbeeld slechts één begunstigde op de polis. De kapitaalsuitkering wordt op basis van de nieuwe maatregel voor de helft toegerekend aan beide fiscale partners. Hierdoor kunnen fiscale partners optima(a)ler gebruik maken van hun uitkeringsvrijstelling(en) en mogelijk een tariefsvoordeel behalen. De maatregel geldt voor uitkeringen uit een kapitaalverzekering, maar ook bij deblokking van een tegoed uit een SEW en een waarde uit een BEW. Om gebruik te maken van de regeling moet een verzoek bij de aangifte IB worden gedaan.

Voor Brede Herwaarderingskapitaalverzekeringen (al dan niet omgezet in een KEW) die in het verleden al (deels) vrijgesteld tot uitkering zijn gekomen, zal via een beleidsbesluit een overeenkomstige tegemoetkoming worden ingevoerd. In voorkomende gevallen gelden dan de bijzondere regels voor ambtshalve vermindering.

De maatregel treedt in werking per 1 januari 2016.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel I, onderdeel H):

Na artikel 10bis.11 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10bis.11a Verzoek gezamenlijk genieten kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning

1. Indien de belastingplichtige het gehele kalenderjaar dezelfde partner heeft of voor de toepassing van artikel 2.17 geacht wordt te hebben gehad, wordt op gezamenlijk verzoek van de belastingplichtige en zijn partner een uitkering uit kapitaalverzekering eigen woning, een gedeblokkeerd tegoed van een spaarrekening eigen woning of een gedeblokkeerde waarde van een beleggingsrecht eigen woning bij leven geacht bij de belastingplichtige en zijn partner voor de helft op te komen.

2. Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan in de aangifte over het jaar waarin de kapitaalverzekering eigen woning tot uitkering is gekomen, de spaarrekening eigen woning is gedeblokkeerd of het beleggingsrecht eigen woning is gedeblokkeerd. Op het verzoek kan niet worden teruggekomen.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel XXII, onderdeel B):

Na onderdeel AP wordt, onder verlettering van onderdeel APa tot onderdeel APb, een onderdeel ingevoegd, luidende:

APa Verzoek gezamenlijk genieten kapitaalverzekering

1. Voor de toepassing van de onderdelen AL, AM, AO en AP wordt, indien de belastingplichtige het gehele kalenderjaar dezelfde partner in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 heeft of voor de toepassing van artikel 2.17 van die wet geacht wordt te hebben gehad, op gezamenlijk verzoek van de belastingplichtige en zijn partner een uitkering uit kapitaalverzekering bij leven geacht bij de belastingplichtige en zijn partner voor de helft op te komen.
2. Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan in de aangifte over het jaar waarin de kapitaalverzekering tot uitkering is gekomen. Op het verzoek kan niet worden teruggekomen.

5. Wijziging imputatieregeling jaarruimte i.v.m. opbouw nettopensioen

Op 29 december 2014 is het '**Belastingplan 2015**' gepubliceerd in het Staatsblad ([Stb. 2014, 578](#)). Als gevolg daarvan zijn de nettolijfrente- en nettopensioenregeling geïntroduceerd per 1 januari 2015. Een van de daarmee samenhangende maatregelen is pas met ingang van 1 januari 2016 in werking getreden. Het gaat om de volgende maatregel.

Per 1 januari 2016 is artikel 3.127, lid 4, onderdeel a, Wet IB 2001 (imputatieregeling jaarruimte) gewijzigd. Met die wijziging is volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel door de wetgever beoogd te voorkomen dat een lijfrentepremie in aftrek kan worden gebracht ter zake van een inkomensbestanddeel waarover reeds een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 Wet IB 2001 is opgebouwd.

In verband met genoemd oogmerk is geregeld dat bij de bepaling van de gevolge artikel 3.127, lid 1, Wet IB 2001 over het inkomen van het voorafgaande jaar in aanmerking te nemen premie – naast de reeds geldende verminderingen – een vermindering plaatsvindt met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 Wet IB 2001 betaalde of verrekenende premies.

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid moeten laatstgenoemde premies voor deze berekening worden gebruteerd door deze premies te delen door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, lid 4, Wet IB 2001.

Opbouw van een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 Wet IB 2001 kan pas vanaf 1 januari 2015 plaatsvinden. In artikel 3.127 Wet IB 2001 is alleen de pensioenopbouw van het aan het belastingjaar (= aftrekjaar) voorafgaande jaar relevant. Genoemde wijziging van artikel 3.127 Wet IB 2001 pas op 1 januari 2016 in werking getreden.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel II, onderdeel B):

In artikel 3.127, vierde lid, onderdeel a, wordt:

«in dat kalenderjaar» vervangen door: in dat kalenderjaar, vermeerderd met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 betaalde of verrekenende premies, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

6. Aanpassing artikel 5.16c, lid 3, inzake nettolijfrente in box 3

Met ingang van 1 januari 2016 vervalt de zogenoemde ouderentoeslag. In verband daarmee vervalt artikel 5.6 Wet IB 2001 met ingang van die datum.

In artikel 5.16c, lid 3, Wet IB 2001 kan de verwijzing naar artikel 5.6 van die wet daarom met ingang van 1 januari 2016 vervallen.

Wijziging in Wet IB 2001 (Artikel II, onderdeel D):

In artikel 5.16c, derde lid, wordt:

«artikel 5.5, en de verhoging daarvan, bedoeld in artikel 5.6» vervangen door: artikel 5.5.

7. Selectie van (wet)teksten inzake de inkomstenbelasting

Op [de wettekstenpagina van de Fiscale site Levensverzekeringen](#) is een selectie van de officiële teksten met betrekking tot het jaar 2016 van de volgende wetten en aanpalende regelgeving geplaatst:

- de Wet IB 2001;
- de Invoeringswet Wet IB 2001;
- het Uitvoeringsbesluit Wet IB 2001 en;
- de Uitvoeringsregeling Wet IB 2001.

De teksten zijn in PDF-formaat te raadplegen en te downloaden.

Opgesteld door Erik van Toledo

Datum: 31 januari 2016

Fiscale site Levensverzekeringen

Website: www.fiscaalleven.eu